

Produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier – retningslinjer for innholdsvurderinger

1 Om retningslinjene

I forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier¹ er det fastsatt vilkår til hvilket formål og innhold en publikasjon må ha for at denne skal være tilskuddsberettiget.

Formålet med disse retningslinjene er å sikre at tilsynets vurderinger av om vilkårene er oppfylt gjøres på en enhetlig og systematisk måte. Retningslinjene skal videre bidra til å sikre likebehandling og et riktig faktisk og rettslig grunnlag for avgjørelsen av om en publikasjon oppfyller vilkårene.

Tilskuddsordningen skal forvaltes på en transparent og objektiv måte på grunnlag av utredningsplikten i forvaltningsloven. Både regelverket og forvaltningen av dette skal i størst mulig grad baseres på klart definerte og transparente kriterier.

Retningslinjene redegjør for hvordan innholdsvilkårene skal forstås, inkludert hvilke momenter som er relevante og hvordan disse skal vektlegges i den konkrete vurderingen av om vilkårene er oppfylt. Dette skal gi større grad av forutsigbarhet for medieaktørene med hensyn til hvilke krav som stilles i regelverket til innholdet i en publikasjon. Retningslinjene er utarbeidet på grunnlag av forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier med forarbeider. I tillegg kommer relevant praksis fra Medietilsynet og Medieklagenemnda².

For å ta stilling til om et nyhets- og aktualitetsmedium oppfyller forskriftens krav til formål og innhold, må Medietilsynet gjøre en konkret vurdering av den enkelte publikasjonen. I den forbindelse skal tilsynet vurdere det publiserte innholdet til alle nye søkere til tilskuddsordningen og i forbindelse med tilsyn av eksisterende tilskuddsmottakere. Formålet er å få et tilstrekkelig faktagrunnlag for å kunne ta stilling til om aktørene oppfyller vilkårene. Medietilsynet vurderer i hver enkelt sak om det er behov for ekstern bistand til å gjennomføre en innholdsanalyse. Metodikken for innholdsvurderingen er utarbeidet med bistand fra Høgskulen i Volda.

Retningslinjene omhandler ikke de øvrige vilkårene som må være oppfylt for at en publikasjon skal være tilskuddsberettiget, prosessen med behandling av søknader eller utbetaling av tilskuddsmidlene.

2 Produksjonstilskuddets formål og virkeområde

Med utgangspunkt i infrastrukturkravet i Grunnloven § 100 sjette ledd, har mediepolitikken som hovedmål «å opprettholde et mediemangfold som kan sikre befolkningen tilgang til en

¹ FOR-2022-112-08-2117 Forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier.

² Se oversikt over Medieklagenemndas ferdigbehandlede saker på [Innkomne/avgjorte saker – Klagenemndssekretariatet](#)

mangfoldig og åpen samfunnsdebatt, nyheter og informasjon av høy redaksjonell standard og kulturuttrykk av høy kvalitet og stor bredde».

Ordningen for produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier er statens fremste økonomiske virkemiddel for å fremme et mangfold av redaktørstyrte journalistiske medier over hele landet.

Formålet med produksjonstilskuddet er å stimulere til et mangfold av tekstbaserte nyhets- og aktualitetsmedier over hele landet, med et bredt journalistisk innhold rettet mot allmennheten. Produksjonstilskuddet skal fremme uavhengig journalistikk karakterisert av høy kvalitet, særlig i nyhets- og aktualitetsmedier i markeder som er for små til å være bærekraftige eller som er alternativer til de ledende nyhetsmediene i de ulike mediemarkedene, jf. forskriften §1. Formålet samsvarer med ordlyden i mediestøtteloven § 5 første ledd ³.

Produksjonstilskuddet er avgrenset til å gjelde de redaktørstyrte journalistiske mediene som bidrar til å gi befolkningen informasjon og kunnskap som er nødvendig for demokratisk deltakelse. Formålet med produksjonstilskuddet har siden etableringen av ordningen vært å fremme den brede samfunnsdebatten og å holde befolkningen bredt og generelt orientert om ulike samfunnsspørsmål ⁴. Dette presiserte Kulturdepartementet i 2014 i forbindelse med overgangen til en plattformnøytral ordning.

Produksjonstilskuddet er et driftstilskudd til tekstbaserte nyhets- og aktualitetsmedier på alle publiseringsplattformer, jf. forskriften § 2 første ledd. Tilskuddsordningen likestiller dermed papir- og nettaviser, men er avgrenset mot kringkasting. Nasjonale nisjemedier er også omfattet av ordningen, jf. § 3 bokstav k.

I den nye forskriften, som trådte i kraft 1. januar 2023, er innholdskravene presisert, blant annet med hensyn til mediets hovedformål, sjangermessig og tematisk bredde og minstekrav til egenproduksjon. I tillegg er det fastsatt to tilskuddskategorier for nasjonale nyhets- og aktualitetsmedier. Disse mediene kan få tilskudd som nasjonale nummertø-medier eller nasjonale nisjemedier, jf. § 11 nummer 3 og 4, og det er ulike innholdskrav for disse mediene.

Ordningen gjelder ikke for medier som har som hovedformål å drive med reklame eller markedsføring eller har en hovedvekt av annonser, jf. § 2 annet ledd bokstav a, eller hovedsakelig er rettet mot medlemmer eller ansatte i bestemte organisasjoner, foreninger eller selskap, jf. § 2 annet ledd bokstav b.

Forskriftens formål og virkeområde gir dermed, sammen med innholdskravene, en avgrensning av hvilke nyhets- og aktualitetsmedier som kan motta produksjonstilskudd.

³ LOV-2020-12-18-153 Lov om økonomisk støtte til mediene (mediestøtteloven)

⁴ Kulturdepartementet (2012): «Høringsnotat – Utkast til forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier (en mer plattformnøytral pressestøtte)»

3 Overordnet om kravene til publikasjonens formål og innhold

Nyhets- og aktualitetsmedier kan få tilskudd når mediet har som hovedformål å drive løpende journalistisk produksjon og formidling av nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt til allmennheten, har nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt som utgjør majoriteten av mediets samlede redaksjonelle innhold gjennom et kalenderår og har en bred sammensetning av ulike sjangre og tematisk innhold fra ulike samfunnsområder, jf. § 5 første ledd bokstav a-c. Vilkåret om bred sammensetning av ulike sjangre og tematisk innhold fra ulike samfunnsområder gjelder ikke for nasjonale nisjemedier.

Vilkårene må være oppfylt i kalenderåret før tilskuddsåret, jf. § 21. Det er derfor publikasjonens innhold fra kalenderåret før det året innholdsvurderingen skal gjøres som legges til grunn. Vilkårene må være oppfylt til enhver tid.

På denne bakgrunn skal innholdsvurderingen ta utgangspunkt i:

- om mediets hovedformål er løpende journalistisk produksjon og formidling
- henvendelse til allmennheten
- sjangerspredning, inkludert krav til debatt- og kommentarstoff og dagsaktualitet
- tematisk bredde

Resultatet av innholdsvurderingen vil bli tillagt stor vekt i vurderingen av om vilkårene til formål og innhold er oppfylt. I tillegg legges det vekt på ulike egenskaper ved publikasjonen. Det er en samlet vurdering som er avgjørende for om det enkelte nyhets- og aktualitetsmediet oppfyller vilkårene.

Formålsvilkåret innebærer blant annet at publikasjonen må holde leserne orientert og oppdatert om stoff som er av allmenn interesse. Med allmenn interesse menes at innholdet må være av en slik karakter at borgerne blir informert om det samfunnet de lever i, det vil si innhold som er demokratisk relevant. Dette forutsetter at nyhets- og aktualitetsinnholdet inneholder tidsrelevant informasjon i den forstand at det omhandler noenlunde samtidige hendelser. Dersom en publikasjon har en lav andel tidsrelevant innhold, vil den ikke fylle en funksjon om å informere borgerne om det de har behov for å være informert om «her og nå». Formålet har ligget fast siden innføringen av produksjonstilskuddsordningen i 1969, og nå følger det av ordlyden i forskriften at publikasjonen må ha en løpende nyhets- og aktualitetsdekning.

Det er også et vilkår at publikasjonens journalistiske dekning er innrettet mot et allment publikum og ikke mot et snevrere interessefelleskap, som for eksempel et fag- eller bransjefelleskap. I vurderingen av om mediet retter seg mot allmennheten legges det vekt på om publikasjonen rent faktisk retter seg mot allmennheten i motsetning til mot smalere målgrupper. I denne sammenheng vil det være relevant å legge vekt på kildebruk, tematikk og språkbruk i publikasjonen.

Videre er det et krav at publikasjonen har en viss bredde i sjangersammensetningen innenfor kategoriene nyhets- og aktualitetsstoff og debatt- og kommentarstoff. Publikasjonen må også ha en bredde i den tematiske dekningen, ved at de må inneholde et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff «fra ulike samfunnsområder».

Vilkårene omhandles nærmere i punkt 3.1- 3.5 nedenfor.

3.1 Nærmere om hovedformålsvilkåret

Det følger av § 5 første ledd bokstav a at tilskudd kan gis til nyhets- og aktualitetsmedier når de har som hovedformål å drive løpende journalistisk produksjon og formidling av nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt til allmennheten. Vilkåret er et uttrykk for formålet med ordningen, som er å fremme uavhengig journalistikk av høy kvalitet og å holde allmennheten orientert om samfunnsrelevante samtidige hendelser.

Hovedformålsvilkåret er operasjonalisert på den måten at publikasjonen må ha enkelte kjennetegn som tilslutning til pressens selvdømmeordning Pressens Faglige Utvalg (PFU), et visst omfang originalproduksjon og bestemte egenskaper ved kildebruken. Det er en samlet vurdering som er avgjørende for om vilkåret er oppfylt.

I vilkåret om mediets hovedformål ligger det et krav om at publikasjonens innhold er et resultat av at informasjon er innhentet og bearbeidet i tråd med journalistfaglige metoder og presseetiske prinsipper. I vurderingen av om vilkåret er oppfylt legges det vekt på om publikasjonen følger Vær Varsom-plakaten og er underlagt pressens selvdømmeordning PFU. Publikasjoner som er medlem i en av utgiverorganisasjonene i Norsk Presseforbund eller har en redaktør som er medlem i Norsk Redaktørforening er omfattet av PFU, og bidrar til at publikasjoner innretter sin publisistiske praksis etter presseetikken gjennom selvregulering. For øvrig er det et vilkår for produksjonstilskudd at publikasjonen har en ansvarlig redaktør i tråd med medieansvarsloven § 3 første ledd bokstav a, med ansvar og frihet i tråd med denne loven og som har sluttet seg til allment aksepterte presseetiske standarder, jf. forskriften § 5 første ledd bokstav e.

I vurderingen av hovedformålsvilkåret er det videre relevant å legge vekt på omfanget av egenproduksjon og publisert originaljournalistikk. Dersom et medium gjør omfattende bruk av stoff fra nyhetsbyråer, rene sitatsaker mv. som ikke blir selvstendig bearbeidet av mediets egne journalister før publisering, kan det medføre at vilkåret om hovedformål ikke anses for å være oppfylt⁵. I forskriften er det fastsatt terskelverdier med minstekrav til egenproduserte redaksjonelle saker, både når det gjelder omfang og regelmessighet, jf. § 5 første ledd bokstav h og i.

Medietilsynet mener at som et utgangspunkt må den enkelte redaksjon tilføre nye opplysninger eller et nytt journalistisk perspektiv til en sak for at den skal regnes som egenprodusert. Saker som først har vært publisert i andre medier, herunder versjonert stoff og stoffdeling, regnes ikke som egenproduksjon. Dette innholdet kan regnes som egenprodusert i kun én redaksjon.

Saker med muntlige kilder og redaksjonelt kommentarstoff regnes som egenproduserte. Det samme gjelder for artikler med skriftlige kilder som tilfører nye opplysninger eller et nytt journalistisk perspektiv. Artikler med enkle tilføyelser og korte oppdateringer som allerede er

⁵ Ibid.

kjent, vil i utgangspunktet ansees som rene sitatsaker og dermed ikke telle som egenproduksjon. Antall kilder vil ikke være avgjørende i denne sammenheng.

I tillegg gjøres det en vurdering av om publikasjonens kildebruk kan anses å være i tråd med hovedprinsippene i journalistikken om at kilder skal oppgis og at kildene skal være åpne og identifiserbare. Kilder i journalistikken kan være både skriftlige og muntlige.

I journalistikken ansees bruk av muntlige kilder som en god indikator for å måle i hvilken grad en publikasjon aktivt innhenter egen informasjon og bearbeider den journalistisk. I denne sammenheng vil informasjonsinnhenting via direkte henvendelser anses som muntlige kilder. Deltakelse på pressekonferanser og andre former for tilsvarende aktiv informasjonsinnhenting vil også anses som muntlige kilder. Dersom vurderingen av publikasjonens innhold indikerer at dette i overveiende grad baserer seg på skriftlige kilder, vil det bli gjennomført en utvidet undersøkelse av publikasjonens kildebruk.

I forståelsen av hovedformålsvilkåret om at publikasjonens innhold skal være et resultat av løpende journalistisk produksjon og formidling, er det også relevant å se til forarbeidene til loven om redaksjonell uavhengighet og ansvar i redaktørstyrte journalistiske medier (medieansvarsloven). Medieansvarsloven gjelder for redaktørstyrte medier som driver «regelmessig journalistisk produksjon og publisering av nyheter, aktualitetsstoff, samfunnsdebatt eller annet innhold av allmenn interesse», jf. § 2. I forarbeidene er det nærmere omtalt hva som menes med vilkåret om journalistisk produksjon og publisering, jf. merknadene til loven § 2 (se Prop. 31 L (2019-2020) punkt 20): «Med 'journalistisk produksjon og publisering' menes en prosess der nyheter, aktualiteter og annen informasjon innhentes og bearbeides før det formidles til et publikum. Arbeidet skjer etter journalistfaglige metoder og er basert på presseetiske prinsipper.» Medieansvarslovens saklige virkeområde er videre enn forskriften om produksjonstilskudd. Forståelsen av at journalistiske standarder og presseetiske prinsipper skal ligge til grunn for arbeidsmetoder og prosesser i redaktørstyrte journalistiske medier er likevel den samme. Det er dette som gir den forutsatte kvaliteten i den uavhengige journalistikken, som produksjonstilskuddet skal fremme.

Medieklagenemnda har også uttalt at tilslutning til pressens selvdømmeordning er relevant i vurderingen av om hovedformålsvilkåret i forskriften er oppfylt⁶. Nemnda viser til at formålet med dette vilkåret er å sikre at produksjonstilskuddet tildeles aktualitets- og nyhetsmedier som produserer innhold med grunnlag i journalistiske prinsipper og at det i vilkåret også ligger en avgrensning mot ikke-redaksjonelle medier (for eksempel sosiale medier). Nemnda har videre lagt til grunn at det er relevant om mediet følger Vær Varsomplakaten og er underlagt pressens selvdømmeordning Pressens Faglige Utvalg (PFU). Det samme gjelder omfanget av originaljournalistikk som er publisert i det aktuelle mediet og egenskaper ved kildebruken.

Hovedformålsvilkåret innebærer et krav til at publikasjonen i hovedsak skal ha dagsaktuelt og samfunnsrelevant innhold. Derfor er det også et element i innholdsvurderingen om

⁶ Medieklagenemnda sak 2020/0243

publikasjonen har en løpende journalistisk dekning av nyhets- og aktualitetsstoff i form av dagsaktuelle artikler.

Med dagsaktuelt forstås innhold om pågående saker og hendelser, eller innhold som opplyser leserne om forhold som ikke er kjent fra før, jf. § 5 annet ledd. Dagsaktuelt innhold handler om hvorvidt innholdet er tidsrelevant eller tidløst. Aktualiteter har tematisk utgangspunkt i aktuelle saker av politisk eller samfunnsmessig betydning, det vil si temaer som er relevante eller av interesse for offentligheten i samtiden. Dagsaktuelt innhold handler dermed om hvorvidt innholdet er tidsrelevant eller tidløst.

Artikler som ikke er dagsaktuelle kan anses som tidløse. En tidløs artikkel kjennetegnes ved at den, eller en lett bearbeidet versjon av den, kunne vært publisert på et annet tidspunkt uten vesentlig forringelse av leseverdien, i denne sammenheng minst tre måneder før eller etter publiseringsdato. Årshjulssaker regnes som tidløse.

3.2 Nærmere om vilkåret om at publikasjonen må være rettet mot allmennheten

Som nevnt er det et vilkår at publikasjonens journalistiske dekning er rettet til allmennheten, jf. § 5 første ledd bokstav a.

Vurderingen av dette kravet handler om hvorvidt publikasjonen rent faktisk retter seg mot allmennheten i motsetning til mot smalere målgrupper, og ikke hvor mange lesere mediet har, eller om det faktisk når ulike aldersgrupper eller kjønn i befolkningen. Det vises i denne sammenheng også til avgrensningen i § 2 annet ledd bokstav b om at forskriften ikke gjelder for medier som hovedsakelig er rettet mot medlemmer eller ansatte i bestemte organisasjoner, foreninger eller selskap.

I vurderingen av om mediet retter seg mot allmennheten eller er vinklet ut fra en bestemt faglig bakgrunn, vil det være relevant å legge vekt på språkbruken i mediet. Dersom språket inneholder stor grad av faguttrykk og har en begrepsbruk som gjør innholdet lite tilgjengelig for en allmenn leser, kan det tale for at mediet henvender seg til en smalere målgruppe og ikke til leserne som borgere. Det er også relevant å legge vekt på om det i hovedsak benyttes sektorspesifikke og/eller organisasjonsinterne muntlige kilder og om publikasjonen dekker temaer som er uaktuelle for publisering i allmenne nyhetsmedier etter ordinære nyhetskriterier, og omfanget av denne dekningen.

3.3 Nærmere om kravet til sjangerspredning og omfanget av debatt- og kommentarstoff

I § 5 første ledd bokstav b er det fastsatt et krav til sjangerspredning, ved at nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt må utgjøre majoriteten av mediets samlede redaksjonelle innhold gjennom et kalenderår.

Kravet skal forstås slik at mediet gjennom sitt innhold må dekke alle sjangertypene nyheter, aktualiteter og samfunnsdebatt. I tillegg må det være en rimelig forholdsmessighet mellom disse. I praksis vil vurderingstemaet ofte være om publikasjonen har et tilstrekkelig omfang

debatt- og kommentarstoff og om dette publiseres med en viss grad av hyppighet og regelmessighet gjennom året.

Debatt skal forstås som regelmessig publisering av ledere, debattinnlegg, anmeldelser eller kommentarer tilpasset mediets utgivelsesfrekvens, jf. § 5 tredje ledd.

Debatt/samfunnsdebatt er innhold som er meningsytringer og annet klart markert innhold i publikasjonen som argumenterer for eller mot ulike syn i samfunnsdebatten/lor ulike stemmer komme til orde eller anmeldelser innenfor kulturområdet. Debatt er derfor avgrenset mot brukergenerert innhold i ulike debattfora på andre plattformer, selv om disse blir moderert av en redaktør⁷. Aktivitet i kommentarfelt og i sosiale medier er kvalitativt så forskjellig fra det som generelt sett kjennetegner kommentarartikler, kronikker og leserinnlegg, og regnes ikke for å tilhøre sjangeren debatt- og kommentarstoff i forskriftens forstand⁸.

I forskriften er det ikke kvantifisert hvor mye debatt- og kommentarstoff mediet må ha for å oppfylle kravet til sjangerspredning. Medieklagenemnda har uttalt at det ikke kan stilles altfor strenge krav til det kvantitative omfanget av debatt- og kommentarstoff. I vurderingen kan det ikke opereres med fastsatte terskelverdier, for eksempel i form av et krav til en bestemt prosentandel debatt- og kommentarstoff. Det kvantitative omfanget av debatt- og kommentarstoff kan likevel gi et godt bilde av den relative fordelingen mellom sjangrene.

I vurderingen av om kravet til sjangerspredning og omfanget av debatt- og kommentarstoff er oppfylt vil resultatet av innholds vurderingen tillegges stor vekt. Resultatet skal likevel inngå i en konkret helhetsvurdering av den enkelte publikasjonen, der det legges vekt på faktorer som kan påvirke produksjonen og tilfanget av nyhets-, aktualitets- og debattstoff. I den samlede vurderingen vil det være relevant å legge vekt på:

- andel debatt- og kommentarartikler av totalt antall publiserte artikler
- regelmessigheten i publisering av debatt- og kommentarstoff
- om det legges til rette for debatt- og kommentarstoff ved for eksempel at mediet på nettsiden synliggjør dette innholdet og muligheten for å sende inn leserinnlegg
- omfanget av mediets redaksjonelle ressurser
- geografisk dekningsområde og publiseringsfrekvens
- omfanget av debatt- og kommentartikler sammenlignet med andre tilsvarende medier
- dersom det kvantitative omfanget av debatt og kommentarstoff er lavt, kan det være relevant å legge vekt på at mediet er i en oppstartsfase
- dersom det kvantitative innholdet av debatt- og kommentarstoff er lavt, kan det også tillegges vekt om publikasjonen kan dokumentere en redaksjonell satsning og en positiv utvikling i omfanget av debatt- og kommentarstoffet over tid

3.4 Nærmere om kravet til tematisk bredde

Produksjonstilskuddet omfatter de redaktørstyrte journalistiske mediene som bidrar til den brede allmenne nyhets- og aktualitetsformidlingen og den brede samfunnsdebatten. Det er

⁷ Kulturdepartementet (2022): Høringsbrev – forslag til ny forskrift om produksjonstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier.

⁸ Medieklagenemnda sak 2020/0268.

derfor et vilkår for å kunne få produksjonstilskudd at publikasjonen har en bred tematisk dekning fra ulike samfunnsområder, jf. § 5 første ledd bokstav c. Kravet til tematisk bredde henviser til den bredden i temaområder som har kjennetegnet nyhets- og aktualitetsmediene som har vært omfattet av støtteordningen siden den ble etablert.

Formålet med produksjonstilskuddet er å støtte samfunnsrelevant innhold og debatt. Det fremgår av forarbeidene at med samfunnsrelevant innhold menes demokratiske relevante temaer, det vil si temaer som er egnet til å holde den generelle borger kontinuerlig og bredt orientert om saker innenfor politikk og samfunn, herunder næringsliv og kultur. Innhold av vesentlighet som er av allmenn interesse, jf. nyhetsverdiene i journalistikken, regnes også som samfunnsrelevant. Dette omfatter for eksempel innhold om naturhendelser og ulykker, forbrytelser, folkeliv og planlagte begivenheter av allmenn interesse. Samfunnsrelevant innhold og debatt er avgrenset mot underholdnings-, livsstils- og forbrukerstoff som er rettet mot leseren som privatperson, jf. § 5 annet ledd annen setning.

For å gi et bilde av den tematiske bredden fra ulike samfunnsområder, er innholdsvurderingen konstruert med en variabel som inneholder elleve ulike temakategorier. Disse temakategoriene er inndelt i tre hovedgrupper: demokratisk relevant stoff, stoff av allmenn interesse og privatsfære- og underholdningsstoff. I vurderingen av breddekravet legges det vekt på om publikasjonen har en dekning av temaer innenfor temakategoriene demokratisk relevant stoff og stoff av allmenn interesse, og om det er en tilstrekkelig bredde i dekningen av de ulike temakategoriene/ulike samfunnsområdene. Det følger av praksis fra Medieklagenemnda at det ikke er rettslig grunnlag for å stille krav om at et bestemt antall temakategorier må være dekket, eller å fastsette terskelverdier i form av krav til en prosentandel dekning av de ulike temakategoriene.

I tillegg vurderes tematisk bredde med en mer finmasket variabel, sakens hovedtema. Denne variabelen gir et bilde av bredden i dekningen av de enkelte samfunnsområdene.

Det er det faktiske innholdet i publikasjonen som er avgjørende for om kravet til tematisk bredde er oppfylt og ikke hvordan mediet selv kategoriserer innholdet. Det avgjørende for om kravet er oppfylt er om det kan dokumenteres en viss helhetlig balanse mellom de ulike stoff- og innholdstypene.

Det er en samlet vurdering som er avgjørende for om vilkåret om tematisk bredde er oppfylt. I vurderingen skal resultatet av innholdsvurderingen tillegges vekt. Mediets prosentvise dekning i hver av de ulike temakategoriene vil gi en indikasjon på om det er tilstrekkelig tematisk bredde i dekningen, og er følgelig et viktig moment i helhetsvurderingen, jf. Medieklagenemnda sak 2020/0786, premiss 56. Resultatet skal likevel inngå i en konkret helhetsvurdering av den enkelte publikasjonen, der blant annet publikasjonens geografiske dekningsområde og publiseringsfrekvens kan være relevante momenter. I vurderingen er det i tillegg relevant å legge vekt på:

- En klar journalistisk profil innebærer ikke at kravet til tematisk bredde ikke er oppfylt. Støtteberettigede publikasjoner har et redaksjonelt handlingsrom når det gjelder prioriteringen mellom ulike temakategorier, og det må også gis rom for å nedtone enkelte kategorier, jf. Medieklagenemnda sak 2020/0268 premiss 62. Det er dermed

ikke et krav om dekning av alle temakategorier. Dette innebærer videre at alle stoffområder ikke bør være dekket med samme tyngde, men at det må være en viss dekning innenfor flere områder.

- Dersom mediet i realiteten bare dekker et par temakategorier inngående, vil det likevel vanskelig kunne hevdes at dekningen har den nødvendige tematiske bredden for at innholdsvilkåret skal anses for å være oppfylt, jf. Medieklagenemnda sak 2022/0786, premiss 57.
- Mediets dekning av temakategoriene som regnes som demokratisk relevant stoff, fordelt på kategoriene; «næringsliv og økonomi», «samfunnsutvikling og samfunnsutfordringer», «politikk og organisasjonsliv» og «kunst, kultur og litteratur» tillegges særlig vekt i vurderingen av om publikasjonen har tilstrekkelig tematisk bredde i innholdet, jf. Medieklagenemnda sak 2020/0243 (Dagbladet Pluss) premiss 199.
- Innenfor de demokratisk relevante temakategoriene har støtteberettigede publikasjoner et mer begrenset redaksjonelt handlingsrom til å nedtone dekningen av saker, jf. sistnevnte sak premiss 201.
- Det kan være et visst rom for å vektlegge at mediet er i en oppstartsfase. Det kan for eksempel være av betydning om det kan påvises en utvikling i retning av større tematisk bredde, jf. Medieklagenemnda sak 2022/0786 premiss 58.

3.5 Eget breddekrav for nasjonale nisjemedier

Som nevnt innledningsvis er nasjonale nisjemedier også omfattet av ordningen for produksjonstilskudd. Et nasjonalt nisjemedium er definert som et nummer to-medium som har minst 200 av abonnementsstallet i minimum fire av landets fylker og minst 25 prosent av abonnementsstallet utenfor utgiverfylket, jf. forskriften § 3 bokstav k.

Nasjonale nisjemedier er unntatt fra vilkåret i § 5 første ledd bokstav c om at mediet må ha en bred sammensetning av ulike sjangre og tematisk innhold fra ulike samfunnsområder, jf. § 5 fjerde ledd. For nasjonale nisjemedier gjelder vilkåret at publikasjonen må ha et bredt innhold om politikk, økonomi eller samfunnsliv, men er smalere i sin innholdsprofil enn øvrige nyhets- og aktualitetsmedier, jf. 3 bokstav k. Dekningen av nyheter, aktualiteter og debatt innenfor politikk, økonomi eller samfunnsliv anses som særlig viktige for å gi befolkningen informasjon og kunnskap som er nødvendig for demokratisk deltakelse.

Medier som dekker et smalere tema må derfor likevel ha et «bredt innhold» om politikk, økonomi eller samfunnsliv. Medier som dekker politikk, økonomi eller en nisje ensidig eller tematisk smalt, vil følgelig ikke anses som et nasjonalt nisjemedium i forskriftens forstand.

Det fremgår av forarbeidene (høringsnotat 2022, s.16)⁹ at ordningen skal omfatte medier som dekker ulike samfunnsområder som et offentlig anliggende, og hva som anses som "samfunnsliv" i forskriftens forstand:

Definisjonen av et nasjonalt nisjemedium inkluderer også et eget breddekrav for disse mediene. De må inneholde et bredt tilbud til allmennheten av nyhets-, aktualitets- og debattstoff om politikk, økonomi eller samfunnsliv. Dekningen av nyheter, aktualiteter og debatt innenfor disse områdene anses som særlig viktige for å gi befolkningen informasjon og kunnskap som er nødvendig for demokratisk deltakelse. Ordlyden omfatter publikasjoner som dekker en næring eller en bransje, forutsatt at publikasjonens journalistiske dekning er innrettet på et allment publikum, og ikke mot et snevrere interessefelleskap, som for eksempel fag- eller bransjefelleskap. Med dette menes ikke at innholdet må være rettet mot eller være relevant for alle og enhver, men at innholdet må være forståelig for den allmenne borger og ha offentlig interesse utenfor den smale nisjen/bransjen publikasjonen skriver om og for. Begrepet samfunnsliv er etter sin ordlyd vidt, men i forskriftens forstand gjelder begrepet den journalistiske dekningen av ulike samfunnsområder som offentlig anliggende, det vil si at sakene angår samfunnet som et fellesskap.

Den innholdsmessige avgrensningen mot underholdnings-, livsstils- og forbrukerstoff som er rettet mot leseren som privatperson i forskriften § 5 annet ledd annen setning, gjelder også for de nasjonale nisjemediene.

4 Overordnet om metodikken for innholdsvurderingen

I innholdsvurderingen skal Medietilsynet vurdere et utvalg av den aktuelle publikasjonens samlede innhold det foregående året. Innholdsvurderingen skal belyse om dette innholdet oppfyller kravene til formål og innhold som er omtalt i punkt 3.

I etterkant av søknadsfristen tar Medietilsynet kontakt med nye søkere og ber om å få tilsendt en oversikt over samtlige publiserte artikler fra det foregående året. Også ved kontroll av eksisterende tilskuddsmottakere ber vi om en slik oversikt. Det skal oppgis hvilke av artiklene som er debatt- og kommentarstoff. Det skal også fremgå hvilke artikler som er egenproduserte. Når det gjelder hvilket innhold som regnes som egenprodusert vises det til punkt 3.1.

I tillegg skal det opplyses om hvilke av artiklene som er byråstoff, versjonert stoff eller stoffutveksling fra andre medier i eierkonsern eller eksterne samarbeidspartnere.

⁹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/80b1fac1bdaf49b5a27697929a9c15f6/horingsnotat-forskrift-om-produksjonstilskudd-for-nyhets-og-aktualitetsmedier-070422.pdf>

Vurderingen tar utgangspunkt i minst 50 tilfeldig utvalgte artikler. Dagsaktualitet, journalistfaglige arbeidsmetoder, herunder kildebruk, sjangerspredning og tematisk bredde inngår i vurderingen. Demokratisk relevans blir også vurdert.

For nisjemediene gjøres det i tillegg en vurdering av allmenn relevans og bredde i deknningen. For at stoff skal forstås som allment relevant, må det være rettet til allmennheten, ikke til en smalere målgruppe. Det inkluderer at språket er forståelig og at tema formidles på en måte som gjør det relevant for en allmenn lesere. Bredde vurderes som utgangspunkt ved å undersøke sammensetning av temakategorier og hovedtemaer.

Dersom det oppstår tvil om publikasjonen oppfyller kravene til formål og innhold, skal det gjennomføres en tilleggsundersøkelse av nyhetsmediets samlede innhold. I tvilstilfeller kan Medietilsynet be om ekstern bistand til å gjennomføre analysen.

Dersom resultatet av innholdsanalysen gir klare indikasjoner på at publikasjonen oppfyller vilkårene, er det som et utgangspunkt ikke behov for å gjøre nærmere analyser av innholdet i denne.

5 Vurdering av nye publikasjoner

Det skal gjøres en innholdsvurdering av alle nye publikasjoner som søker om produksjonstilskudd. Som nevnt må innholdsvilkårene ha vært oppfylt i minst ett kalenderår før en publikasjon kan få tilskudd, og vurderingen tar utgangspunkt i søkerens publiserte innhold det foregående året.

6 Vurdering av eksisterende tilskuddsmottakere

Kravene til publikasjonens formål og innhold må være oppfylt til enhver tid. For å sikre dette skal eksisterende mottakere produksjonstilskudd kontrolleres jevnlig. Vurderingene skal bygge på de samme elementene som er beskrevet i punkt 4.

Hvilke publikasjoner som skal kontrolleres, hyppigheten og tidspunktet for når slike vurderinger skal gjøres, blir avgjort etter en risiko- og vesentlighetsvurdering.